

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 29. august 2022

Sak

2022/0728 Stiftelsen Helt Med – 924 358 092 – klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg.

Sakens bakgrunn

Stiftelsen Helt Med (klager) søkte 30. august 2021 om kompensasjon for kostnader til merverdiavgift for regnskapsåret 2020. Klager søkte om kompensasjon pålydende 494 348 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 16. desember 2021. Begrunnelsen for avslaget var at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode.

Klager påklaget vedtaket 5. januar 2022, og mener stiftelsen ikke utfører aktiviteter som kommer en offentlig oppgave til gode. Klager anfører at det offentlige ikke har bedt stiftelsen om å utføre virksomheten. Stiftelsen jobber ikke på en måte som faller inn under tiltaksforskriften. Dette er grunnen til at stiftelsen har fått midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og ikke Arbeids- og velferdsdirektoratet. Stiftelsen arbeider for å få utviklingshemmede ut i ordinært arbeidsliv, ikke for varig tilrettelegging i skjermet virksomhet slik som NAV.

Klager fremholder at deres virksomhet skiller seg fra NAV ved følgende tiltak:

- Klager lyser ut stillinger forbeholdt personer med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv.
- Klager gjennomfører første- og andregangsintervjuer.
- Klager sikrer varig oppfølging gjennom hele yrkeskarrieren fra ekstern jobbspesialist. Der NAV kun gir tilsvarende oppfølging for varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet, tilbyr klager oppfølging for deltakelse i ordinært arbeidsliv.
- Klager reiser rundt på videregående skoler, folkehøgskoler, fritidsklubber, samlokaliserte boliger osv. for å orientere om rettigheter og muligheter og for å motivere personer med utviklingshemming til å prøve seg i ordinært arbeidsliv.
- Klager har etablert et sosialt nettverk for de som har fått jobb gjennom Helt Med-modellen, og arrangerer sosiale samlinger.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og har oversendt klagen til Lotterinemnda med innstilling 3. mai 2022.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (heretter forskriften).

Forskriften § 3 regulerer hvilke virksomheter som kan få merverdiavgiftskompensasjon. I tredje ledd bokstav f er det gjort unntak for:

«f) virksomhet som kommer næringsinteresser eller offentlige oppgaver til gode»

Det gis ikke kompensasjon for kostnader som «er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd», jf. § 6 bokstav a.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Klagen gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2021 om å avslå søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Lotterinemnda vil vurdere om klagers virksomhet «kommer [...] offentlige oppgaver til gode», jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.

I en tidligere sak har Lotterinemnda uttalt at virksomheten «må lette det offentliges ansvar, f.eks. ved å gi økonomiske besparelser for det offentlige» for at bokstav f kommer til anvendelse, jf. sak 2021/149. I sak 2020/492 la Lotterinemnda vekt på at virksomheten, som drev et dagtilbud tilpasset utviklingshemmede, utgjorde et supplement til allerede eksisterende dagsentertilbud tilhørende kommunen. Nemnda la også vekt på at tilbudet ble finansiert av kommunen. Dermed kom forskriften § 3 tredje ledd bokstav f til anvendelse.

Klager anfører at deres virksomhet ikke kommer offentlige oppgaver til gode, fordi de utfører oppgavene på en annen måte enn det offentlige og tilbyr en rekke tiltak som NAV ikke tilbyr. Nemnda ser det imidlertid slik at klager i sin virksomhet fremmer formål og ivaretar oppgaver som NAV har, selv om klager har andre tiltak enn NAV.

NAV har etter lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvaltningen § 4 første og andre ledd ansvaret for gjennomføringen av arbeidsmarkeds-, trygde- og pensjonspolitikken, og skal forvalte blant annet lov 10. desember 2004 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven). Formålet med

arbeidsmarkedsloven er «å bidra til å oppnå et inkluderende arbeidsliv gjennom et velfungerende arbeidsmarked med høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet», jf. § 1. Forskrift 11. desember 2015 om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) gir nærmere bestemmelser om arbeidsmarkedstiltakene, som blant annet innebærer arbeidsavklaring, arbeidstrening, oppfølging og mentor, arbeidsforberedende trening og varig tilrettelagt arbeid for de som har behov for å skaffe seg eller beholde arbeid. Arbeidsavklaring innebærer å avklare personer som deltar på arbeidsmarkedstiltak sin arbeidsevne og behov, jf. tiltaksforskriften §§ 2-1 og 2-2. Ifølge NAVs nettside innebærer dette også å gi deltakeren informasjon om arbeidsmarkedet, yrker og jobbkrav. Oppfølgingen innebærer blant annet å tilby deltakeren (tidsbegrenset) oppfølging med sikte på å skaffe seg eller beholde arbeid, jf. § 4-1. Varig tilrettelagt arbeid (VTA) kan tilbys i virksomhet som oppfyller bestemte krav, men også som «enkelt plasser i ordinære virksomheter», jf. § 14-2.

Klagers formål er å «bidra til mangfold og inkludering ved at det opprettes arbeidsplasser for mennesker med utviklingshemming, utviklingsforstyrrelser og annen kognitiv funksjonsnedsettelse». Dette innebærer «å bidra til at nevnte målgruppe får bistand til å bli rekruttert inn i disse jobbene og får tilstrekkelig oppfølging og opplæring», jf. klagers vedtekter § 4.

I et dokument som beskriver Helt Med-modellen (vedlegg 13 til Lotteritilsynets innstilling), fremheves bruken av jobbspesialister (side 11). Jobbspesialisten skal gi individuell oppfølging og opplæring til jobbsøkere, og ha en dialog med arbeidsgivere. Andre aspekt ved Helt Med-modellen som fremheves på nettsiden er kontakt med virksomheter for å skape arbeidsplasser og definere arbeidsoppgaver for jobbsøkere i målgruppen. Klager lyser ut stillingene, og klagers jobbspesialister kaller aktuelle kandidater inn til intervju. Oppfølging i ansettelsesperioden «gis gjennom ordninger gjennom NAV. I prosjektperioden skal NAV finansiere oppfølging fra kompetente fagpersoner ved VTA-bedrifter», jf. dokumentet side 16.

Både klagers formål og konkrete tiltak for å oppnå dette formålet, i form av blant annet oppfølging og arbeid for å finne relevant arbeid til utviklingshemmede, er overlappende med NAVs formål og oppgaver etter arbeidsmarkedsloven og tiltaksforskriften, selv om oppgavene blir utført på noe ulike måter. Stortinget viser i stortingsvedtak 409 datert 3. mars 2022 til Helt Med-modellen for oppfølging av varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet, og åpner for at aktører som klager «kan være ansvarlig for oppfølging». Dette viser at det er en forventning fra det offentliges side at de kan støtte seg på klagers virksomhet, som tilsier at klagers virksomhet «kommer [...] offentlige oppgaver til gode», jf. § 3 tredje ledd bokstav f.

Jobbene som klager tilbyr, er forbeholdt mennesker med utviklingshemming som mottar uføretrygd. Videre peker klagers nettsted i omtalen av Helt Med-modellen på at NAV dekker kostnader til oppfølging i prosjektperioden, at det på sikt skal etableres løsninger hvor NAV tilbyr langvarig oppfølging i hele Norge, og at alle som ansettes gjennom Helt Med-modellen skal gis oppfølging gjennom NAV. Slik virker klagers virksomhet som et supplement til NAVs ordninger, som letter det offentliges ansvar for pliktene de er pålagt gjennom arbeidsmarkedsloven og

tiltaksforskriften. Dette underbygges videre av at hoveddelen av klagers driftsinntekter for 2020 baserer seg på statstilskudd. Av driftsinntektene på totalt 6 911 942 kroner, utgjør 5 634 000 kroner statstilskudd.

Av disse grunner er det Lotterinemndas syn at klagers virksomhet «kommer [...] offentlige oppgaver til gode», jf. § 3 tredje ledd bokstav f.

Siden klagers virksomhet faller inn under § 3 tredje ledd bokstav f, har ikke klager krav på kompensasjon for merverdikostnader knyttet til denne virksomheten, jf. forskriften § 6 bokstav a. Søknaden må derfor avslås.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk